

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát
Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-136/24-H
Sp. zn. ČŠIH-S-23/24-H

Název	Základní škola Rychnovek-Zvole, příspěvková organizace
Sídlo	Zvole 78, 552 25 Rychnovek
E-mail	novakova@zsrychnovek.cz
IČO	07 009 411
Identifikátor	691 012 679
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Marie Nováková
Zřizovatel	Obec Rychnovek
Místo inspekční činnosti	Zvole 78, 552 25 Rychnovek
Inspekční činnost na místě	8. 2., 9. 2. a 12. 2. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Získávání a analýza informací o vzdělávání dětí a žáků, o činnosti školy a školského zařízení zapsaných do školského rejstříku, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy dle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy dle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Rychnověk-Zvole, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Ve školním roce 2023/2024 se v době inspekční činnosti vzdělávalo ve třech třídách 1. – 5. ročníku základní školy 33 žáků, k pravidelné denní docházce do dvou oddělení školní družiny bylo zapsáno 30 účastníků zájmového vzdělávání. Stravování žáků je zajištěno smluvním subjektem. Podrobné informace o škole jsou dostupné na webových stránkách www.zsrychnovek.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola malotřídního charakteru vznikla v roce 2018 a poskytuje vzdělávání žákům 1. stupně, od školního roku 2023/2024 poprvé ve všech pěti ročnících. Pro svou činnost využívá budovu, v níž i v předchozích obdobích probíhalo základní a zájmové vzdělávání jiného školského subjektu. Ředitelka školy působí ve funkci od vzniku současné školy. Vzhledem k její velikosti si ponechala veškeré řídicí kompetence, zodpovědnost za plnění dílčích úkolů pak přenesla na další zaměstnance školy. Aktuálně platná koncepce byla vytvořena po evaluaci prvních let činnosti na základě SWOT analýzy, na níž se aktivně podíleli všichni pedagogičtí pracovníci školy. Účinné plánování je založeno na funkčním rozpracování dlouhodobých cílů do středně- a krátkodobých. O úrovni jejich naplnění si ředitelka školy udržuje přehled prostřednictvím své kontrolní činnosti. Plány průběžně vyhodnocuje a aktualizuje dle momentální situace a vyvíjejících se potřeb školy, přijímá adekvátní opatření ke zlepšení stavu. Díky účelnému využívání finančních prostředků došlo k posunu v oblasti prostorového a materiálně technického zabezpečení výuky a zájmového vzdělávání (např. vybudování třetí učebny, doskočiště na školní zahradě, vybavení digitálními a dalšími didaktickými pomůckami a školním nábytkem). Ředitelce školy se daří naplňovat koncepční záměry také v oblasti vzdělávání a spolupráce. Jde především o postupné uplatňování programu Začít spolu, zavedení triád, které navazují na sebehodnocení žáků v rámci týdenních plánů, či tzv. kaváren pro zákonné zástupce žáků, v nichž je škola seznamuje se svými vizemi a jejich realizací včetně uplatňovaných metod výuky a hodnocení vzdělávacích výsledků žáků.

Ředitelka školy dbá o profesní posun pedagogů, o čemž svědčí jejich vysoká účast na akcích dalšího vzdělávání, a to jak v souladu se strategickými záměry (zaměření např. na program Začít spolu) a potřebami školy, tak podle individuálních odborných zájmů jednotlivých pedagogů. Své vzdělávání ředitelka školy promyšleně plánuje za účelem rozvíjet dovednosti potřebné pro efektivní vedení týmu a podporu jeho pedagogického růstu. Klade důraz také na týmovou spolupráci a kvalitní vztahy v rámci pedagogického sboru, k čemuž využívá mj. spolupráci s externími supervizory. V oblasti zajištění účelného dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, mentorské podpory, spolupráce s dalšími školami podobného typu či setkání s odborníky je pro školu velmi přínosná činnost místní akční skupiny. Ředitelka školy v rámci své hospitační činnosti plánovitě sleduje a hodnotí kvalitu základního i zájmového vzdělávání, pedagogům dává zpětnou vazbu s doporučeními pro další práci. Pro uvádění a podporu začínajících učitelek vytváří ve spolupráci s další kolegyní optimální podmínky prostřednictvím naplňování propracovaného plánu uvádění s konkrétně vymezenými oblastmi. Poskytují jim také příležitosti průběžně konzultovat a sdílet poznatky a zkušenosti, a to i formou vzájemných hospitací s následným rozbohem. Tyto možnosti však dosud nejsou začínajícími učitelkami využívány v plné míře. V rámci jejich metodického vedení se ředitelce školy zatím ne vždy daří důsledně vyžadovat plnění domluvených postupů, pravidel a stanovených cílů. Interní informační systém je založen na účinné

každodenní komunikaci, kterou umožňuje malý počet zaměstnanců. Systematická vzájemná informovanost a řešení aktuálních problémů je zajištěno pravidelnými poradami pedagogů i všech pracovníků školy.

Škola úzce spolupracuje s místní mateřskou školou, a to především v rámci příprav vystoupení na pravidelně realizované akce spojené mj. s oslavou lidových svátků, díky nimž se děti a žáci aktivně zapojují do života obce, či akcemi posilujícími vzájemné vztahy mezi rodinami a školou. Pravidelné návštěvy dětí v základní škole jim umožňují postupně poznávat prostředí, pedagogy a žáky, a to i díky vlastní účasti v připravených činnostech, což usnadňuje jejich přechod k základnímu vzdělávání. Podnítit v žácích zájem o čtenářství se škole daří prostřednictvím čtenářských dílen i návštěv obecní knihovny s tematicky zaměřeným programem. Účast žáků školy na řadě akcí mimo obec (např. plavání, bruslení) je možná díky bezplatnému zajištění dopravy místními hasiči. Významnými partnery jsou pro školu zřizovatel a zákonní zástupci žáků. Škola je otevřená jejich podnětům a vstřícně na ně reaguje – poskytuje tak např. přípravu žáků na přijímací zkoušky na víceletá gymnázia, své dojmy z četby se žáci učí zaznamenávat do čtenářských deníků, s nimiž následně pracují i na dalším stupni vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V kvalitě sledované výuky byly mezi vyučujícími patrné rozdíly vyplývající z nequalifikovanosti začínajících učitelek, které vzhledem ke své krátké pedagogické praxi dosud nezískaly dostatek potřebných zkušeností. Šlo především o nedostatečně promyšlený plán a organizaci hodiny, ve které by vyučující zohlednily specifika práce s více ročníky ve třídě i rozdíly ve vzdělávacích potřebách či pracovním tempu jednotlivých žáků. Učitelky volily především frontální a samostatnou práci bez častějšího střídání různých metod, kterými by u žáků udržovaly jejich motivaci a zájem. Téměř nevyužívaly metody rozvíjející spolupráci žáků, jejich souvislý mluvní projev a kritické myšlení. Zaměřovaly se více na splnění připravených úkolů, ne vždy souvisejících s cílem hodiny, či na předání poznatků žákům než na jejich aktivní roli ve vlastním vzdělávání. Chyběla účelná kontrola samostatné práce žáků a poskytnutí zpětné vazby učitelkou přímo v hodině. Cíl hodiny byl zaměřován za téma, žákovské sebehodnocení své práce pak bylo pouze formální.

Hodiny učitelek s delší praxí byly organizačně a metodicky dobře zvládnuté. Pedagožky svým klidným a vstřícným přístupem vytvářely psychicky bezpečné prostředí, v němž se žáci nebáli přirozeně vyjadřovat či chybovat. S chybou pracovaly funkčně jako s prostředkem pro další učení žáků, bez negativního hodnocení. Společné úvodní setkání v kruhu učitelky účelně využívaly ke zklidnění žáků, jejich motivaci k plánovaným činnostem a především ke stanovení cíle hodiny, který vycházel z týdenních plánů a byl jednoznačně vymezen směrem k učení žáků. Učitelky při neformálním rozhovoru také přirozeným způsobem rozvíjely komunikační dovednosti žáků i jejich vzájemný respekt. Ve sledovaných hodinách efektivně střídaly společnou, frontální výuku se samostatnou prací žáků a plynule přecházely mezi ročníky. Aktivně s nimi spolupracovala i asistentka pedagoga, která se účelně věnovala žákyni se speciálními vzdělávacími potřebami, ale zároveň měla přehled o činnosti ostatních žáků a v případě potřeby jim poskytovala podporu. Pro motivaci a udržení pozornosti a zájmu žáků vyučující účinně měnily metody práce, využívaly názorné pomůcky a propojovaly aktuální téma s předchozí výukou i se zkušenostmi a zážitky žáků. Pedagožky průběžně podněcovaly žáky k vyjádření vlastního názoru a pocitů, vedly je k souvislému verbálnímu projevu a odůvodnění odpovědí. Schopnost vzájemné komunikace a spolupráce prohlubovaly i zapojením dílčích kooperativních aktivit. K samostatné práci dostávali žáci jasné instrukce a většinou

soustředěně pracovali. Učitelky si opakovaně ověřovaly jejich porozumění zadání úkolu, probíranému učivu i stanovenému cíli hodiny. Vlastní úroveň jeho dosažení pak žáci zhodnotili v závěru hodiny prostřednictvím gest doprovázených funkčním slovním zdůvodněním. Učitelky je pobízely také k samostatnému hledání účinných cest dalšího učení, které by vedly k prohloubení vědomostí a dovedností a dalšímu zlepšení. Práce žáků byla diferencována i v rámci jednoho ročníku v návaznosti na rozdíly v individuálním pracovním tempu či s ohledem na žáky s odlišným mateřským jazykem. Učitelky kladly důraz nejen na cíle vzdělávací, ale také dovednostní a postoje, věnovaly pozornost vzájemným vztahům mezi žáky a jejich chování. Při řešení případných neshod mezi žáky fungovaly jako mediátor, vytvářely jim vhodné podmínky pro samostatné řešení situace a rozvíjely tak jejich dovednost domluvit se a uzavřít kompromis.

Při hospitovaných činnostech ve školní družině panovala příjemná atmosféra. Vychovatelky vytvářely žákům dostatek příležitostí k všestrannému kreativnímu tvoření, sportovním hrám, spontánním činnostem i odpočinku. Podporovaly je při práci na týdenním úkolu, v němž si splnění dílčích kroků žáci samostatně naplánovali. Komunikace mezi vychovatelkami a žáky byla založena na vzájemném respektu. Pedagožky svým vstřícným přístupem žáky motivovaly k aktivitě a poskytovaly jim pozitivní zpětnou vazbu a adekvátní ocenění jejich práce. Po vyvstalém konfliktu mezi žáky vytvořily v rámci komunitního kruhu bezpečný prostor pro vyjádření se k dané situaci a hledání nejvhodnějšího řešení, a to i s ohledem na následnou prevenci rizikového chování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení vzdělávacích výsledků žáků je založeno na týdenních plánech, v nichž učitelé stanovují žákům cíle ve svých předmětech dle výstupů školního vzdělávacího programu. Úroveň splnění těchto cílů žáci od 1. ročníku posuzují, nejprve prostřednictvím symbolů, starší žáci pak slovně. Svě vyjádření stvrzují podpisem, čímž se učí postupně přebírat zodpovědnost za své vzdělávání i hodnocení jeho výsledků. Učitelé mají prostor sebehodnocení žáků písemně doplnit či komentovat, stejně jako zákonní zástupci, kteří jsou tak průběžně informováni o posunu svých dětí. Další informace o jejich vzdělávacích výsledcích získávají prostřednictvím elektronického systému. Žáci v 1. ročníku jsou hodnoceni pouze slovně, od 2. ročníku postupně klasifikací doplňovanou formativním slovním komentářem. V rámci týdenních plánů se žáci učí rozvrhnout si zadané domácí úkoly, také ve školní družině si individuálně plánují časové rozčlenění týdenního úkolu. Učí se tak efektivně pracovat s organizací své práce i času a smysluplně ho využívat. V návaznosti na průběžné týdenní sebehodnocení žáků škola zavedla ve čtvrtletí triádu, na něž si žáci připravují zhodnocení úrovně dosažených cílů za toto období a pro další si volí jednu prioritu, na kterou se chtějí více zaměřit, včetně vlastního stanovení kroků k dosažení posunu. Pro posílení motivace žáků a jejich aktivního zapojování do rozhodování slouží také diferencované „výzvy“ (prověrky) s úlohami navíc či různé obtížnosti. Škola v aktuálním školním roce nově zavedla pololetní písemné práce z českého jazyka a matematiky ve 3. ročníku. Až na ojedinělé externí testování celkové vzdělávací výsledky žáků a jejich vývoj dosud systematicky nesledovala.

Škola účinně pracuje se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, odlišným mateřským jazykem či žáky s identifikovanými riziky ve vzdělávání, kterým poskytuje cílenou podporu ještě před navázáním kontaktu se školským poradenským zařízením, a to i ve funkční kooperaci s externí pedagožkou. Ta se pravidelně věnuje individuální odborné práci s těmito žáky a společně s pedagogy vyhodnocuje jejich posun. Škola plánovitě pracuje na rozvíjení schopnosti všech žáků spolupracovat, i napříč ročníky, např. v rámci pravidelných tematicky

zaměřených dnů v programu Učíme se venku, při práci v centrech aktivit či během zájmového vzdělávání ve školní družině. Velkou pozornost věnují pedagogové vzájemným vztahům mezi žáky, kterým se cíleně věnují při pravidelných třídnických hodinách, zavedených po distanční výuce, během dalších školních i mimoškolních akcí a činností (např. ranní kruhy, projektové dny, výlety). Tyto aktivity jsou základem primární prevence rizikového chování žáků. Další preventivní akce, realizované i prostřednictvím externích partnerů, jsou plánovány na základě vyhodnocení jejich přínosu pro žáky. Veškeré problémy jsou okamžitě řešeny i v úzké spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Škola účinnost domluvených opatření vyhodnocuje a další jsou nastavována vzhledem k vývoji situace za účelem zlepšení stavu. Rozmanité aktivity v rámci činnosti školní družiny i nabídka kroužků umožňují žákům efektivně trávit volný čas a prohlubovat své dovednosti a zájmy.

Závěry

Silné stránky

- Škola v úzké provázanosti základního a zájmového vzdělávání rozvíjí osobnost žáků, jejich sociální a komunikační dovednosti, schopnost vzájemně spolupracovat a hledat řešení problémů, plánovat si a organizovat svou práci i volný čas. Pestrou nabídkou činností podporuje a prohlubuje jejich zájmy, a to i v aktivní spolupráci s externími partnery. (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Ve sledované výuce byly zaznamenány nedostatky v kvalitě organizace výuky, volbě forem a metod práce vzhledem k cíli a využití času vyučovací hodiny, v míře uplatnění činností podporujících spolupráci, souvislý mluvní projev žáků i jejich kritické myšlení. Sebehodnocení žáků bylo často formální. (4.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Sledovat systematicky práci začínajících pedagogů, vyhodnocovat úroveň dosažení vytyčených cílů a důsledně vyžadovat realizaci domluvených postupů ve všech oblastech pedagogické práce.
- Využívat aktivně možnosti vzájemného sdílení zkušeností s kolegy s delší dobou pedagogické praxe.
- Zapojovat více do výuky metody činnostního učení, aktivizační metody a kooperativní činnosti, podporovat aktivitu i spolupráci žáků při vlastním vzdělávání, poskytovat jim dostatek příležitostí k samostatnému objevování poznatků i hledání vlastních řešení problémů.
- Podporovat žáky v souvislém mluvním projevu, vést je ke zdůvodňování vlastních odpovědí, myšlenek i sebehodnocení.
- Nastavit si vhodný systém pro sledování celkových vzdělávacích výsledků žáků i jejich vývoje a na jeho základě přijímat adekvátní opatření.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Rychnovek-Zvole vydaná zřizovatelem dne 6. 3. 2018, s účinností od 1. 9. 2018
2. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky ve věci provedení změny v rejstříku škol a školských zařízení, č.j. MSMT – 20089/2018-2, ze dne 24. 9. 2018, s účinností od 1. 9. 2018
3. Jmenování do funkce ředitele školy zřizovatelem, č.j. OÚR/120/2018, ze dne 10. 4. 2018, s účinností od 1. 9. 2018
4. Výjimka z nejnižšího počtu žáků ve třídě vydaná zřizovatelem dne 6. 9. 2023 pro školní rok 2023/2024
5. Dokumentace k hodnocení materiálních, personálních a finančních podmínek školy vedená ve školním roce 2023/2024
6. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků, jejich pracovní náplně a osvědčení o dalším vzdělávání vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
7. Dokumentace k zajištění bezpečnosti žáků (včetně knihy úrazů) vedená ve školním roce 2023/2024
8. Ujednání o zajištění školního stravování platné ve školním roce 2023/2024
9. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání a zájmové vzdělávání platné ve školním roce 2023/2024
10. Školní řád základní školy a vnitřní řád školní družiny platné ve školním roce 2023/2024
11. Dlouhodobý plán – koncepce rozvoje 2022 – 2027
12. Plán činnosti na školní rok 2023/2024
13. Měsíční plány činnosti platné ve školním roce 2023/2024
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků platný ve školním roce 2023/2024
15. Hlavní úkoly kontrolní činnosti 2023/2024
16. Adaptační plán začínajícího učitele platný ve školním roce 2023/2024
17. Hospitační záznamy ředitelky školy vedené ve školních letech 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
18. Záznamy z jednání pedagogické rady a z pracovních porad vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
19. Rozvrhy hodin tříd a pedagogů, rozsah přímé pedagogické činnosti asistentky pedagoga platné ve školním roce 2023/2024 ke dni inspekční činnosti
20. Matrika základní školy a školní družiny vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)

21. Třídní knihy základní školy a přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny vedené ve školním roce 2023/2024
22. Týdenní plány (práce, cílů a zhodnocení) pro žáky vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
23. Program poradenských služeb platný ve školním roce 2023/2024
24. Minimální preventivní program platný ve školním roce 2023/2024
25. Záznamy o pohovoru se zákonným zástupcem vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
26. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a plány pedagogické podpory platné ve školním roce 2023/2024
27. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Olivová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Tomková, školní inspektorka

Mgr. Josef Pavlát, kontrolní pracovník

11. 3. 2024